

Gentse theatergroep Ontroerend Goed onthaald op stormachtig applaus in Big Apple

FOTO: ELIES VAN RENTERGHEM / RY

De jongeren van Ontroerend Goed voor het New Yorkse theater The Duke, waar ze twee voorstellingen per dag spelen, meestal voor een volle zaal.

Vlaams toneel ontroert New York

De dertien Gentse meisjes en jongens die afgelopen donderdag de New Yorkse première van *Once and for All, We're Gonna Tell You Who We Are So Shut up and Listen* speelden, kregen van het volle theater The Duke, bij Times Square, een stormachtig applaus. Als het verweerde New Yorkse publiek de acteurs na een stuk drie keer terug op het podium roept, kun je ervan op aan dat het goed was. Ontroerend Goed, in dit geval.

DOOR TOM RONSE

NEW YORK ● De Gentenaars van de theatergroep Ontroerend Goed spelen nog tot 17 januari in New York. Twee voorstellingen per dag en telkens voor een volle zaal, zo ziet het er naar uit. De komende week is al uitverkocht.

Het succes is zo groot dat hen gevraagd is extra voorstellingen te geven, maar Alexander Devriendt, de 33-jarige leider van het gezelschap en coauteur van het stuk, vindt het welletjes. De jonge acteurs moeten nog wat energie overhouden voor hun schoolwerk. New York is de voorlaatste halte op hun internationale omzwerving. "Eigenlijk waren we beter hier begonnen", zegt Devriendt. "Ons optreden in New York krijgt zoveel weerklank dat we van overal aanbiedingen krijgen."

De New Yorkse pers was unaniem lovend. *The New York Times* wijdde wel drie artikels aan het stuk. Iedereen lijkt ervan te houden omdat het zo authentiek overkomt. Het portretteert de puberteit "zoals ze echt is, vooral de delen die ouders liever

niet zien", schreef Jason Zinoman in de *NY Times*. "Het is minder een stuk dan een serie zorgvuldig georkestreerde tafereeltjes die illustreren hoe kids op de rand van de puberteit zowel jonger als angstwekkend ouder kunnen lijken dan ze zijn", zo vat hij het spektakel samen. "Hun woeste energie bereikt zijn hoogtepunt in slim bedachte groepsscènes die op speeltuinchaos lijken. Maar als je beter kijkt, zie je meer orde dan er eerst leek te zijn. Patronen worden duidelijk. Willekeurige handelingen worden begrijpbaar. Je ziet een beetje hoe die vreemde schepsels die de volwassenheid naderen echt denken."

De creatieve geboorte van het stuk was een dood moment bijna drie jaar terug tijdens een repetitie in de Kopergieterij, het Gentse jeugdtheater-atelier dat het stuk coproduceerde met Ontroerend Goed, de theatergroep van Devriendt. In afwachting van inspiratie observeerde Devriendt het spontane gedrag van zijn acteurs. Hij realiseerde zich dat wat hij zocht voor zijn stuk zich voor zijn neus afspeelde. "In geen enkele theaterproductie met jongeren zag

ik die brutale energie", zei hij. Dus liet hij zijn tieneracteurs het stuk zelf maken. Zijn ingreep (en die van coauteur Joeri Smet en dramaturge Mieke Versyp) was die van een tuinier die wat snoeit en een subtiele orde tot stand brengt in wat een ondoordringbare jungle had kunnen worden. Het resultaat was iets nieuws. "Het jeugdtheater van de toekomst", volgens Mark Russell, de directeur van het Under the Radarfestival, dat het stuk naar New York haalde.

Succes op het Fringefestival in Edinburgh in 2008 zette een trein in gang die het gezelschap naar drie continenten bracht. Overal oogstte het bijval. Jongeren herkennen zichzelf. De New Yorkse scholieren die het stuk met hun klas kwamen bekijken, konden zich inleven in de dolle chaos en het zichtbare genoegen waarmee deugnieet Ian Ghysels de zaal uit volle borst 'Fart!' ('scheet') liet schreeuwen. Maar ook volwassenen konden het smaken en niet

REGISSEUR ALEXANDER DEVRIENDT:
We waren onze wereldtoer beter hier begonnen: we krijgen nu van overal aanbiedingen

alleen vanwege het zeldzame genoegen dertien tieners een uur lang bezig te zien zonder dat er een zijn gsm bovenhaalt.

Devriendt vindt dat er opvallend weinig verschil was tussen de reacties van het

publiek in de landen waar ze het stuk brachten. Bewijst dit dat de situatie en het gedrag van tieners iets universeels is? In de westerse wereld wel, meent hij, maar hij vraagt zich af hoe het stuk zou overkomen in China of India. Na een voorstelling in Australië werd hij benaderd door een Indiaas meisje dat hem bedankte omdat het stuk haar hielp haar klasgenoten beter te begrijpen. "Ik zou graag op dezelfde manier werken met tieners in een land als India", zegt hij. "Ik ben benieuwd wat dat zou opleveren."

'Teenage Riot'

Voorlopig eisen andere projecten zijn aandacht op. In mei gaat zijn stuk *Teenage Riot* in première, opnieuw in coproductie met de Kopergieterij. Intussen werkt hij aan een project in Australië in opdracht van actrice Cate Blanchett en haar man Andrew Upton, de artistieke directeurs van de Sydney Theater Company. *Once and for all...* (in het Nederlands *Pubers bestaan niet*) zou op basis van zijn succes nog even kunnen doorgaan, als Devriendt de acteurs die hun tienerjaren ontgroeid zijn door jongeren zou vervangen. Maar dat wil hij niet. "Deze acteurs hebben het gemaakt", zegt hij. "Het is hun stuk. Het avontuur eindigt met hen."

Bijna is het zover. Intussen genieten ze met volle teugen van New York: het is voor allen de eerste keer in de stad. In de krokusvakantie spelen ze in Toronto. Daarna zijn er nog vier voorstellingen in Gent, en dan is het voorbij. Een van de acteurs, Febe De Geest, zegt: "Ik weet nu al dat ik dan mijn tranen niet zal kunnen bedwingen."

Televisie

Hetze over Linda De Win haalt Britse pers

Met haar elf deelnames in *De slimste mens ter wereld* haalt Linda De Win nu ook de Britse pers. Columnist Khaled Diab van *The Guardian* schrijft over de uitgesproken reacties die de VRT-journaliste opriep in een tekst met als kop *Hating the World's Smartest Woman*. Diab, die opvallend goed op de hoogte is van de toon en inhoud van het programma, schrijft dat De Win voor een vrouw atypisch verbeterd en kort van stof is, waardoor ze aan een mannelijke quizzer doet denken. De columnist stelt dat succesvolle, al iets oudere vrouwen het in de media knap lastig krijgen. Hij verwijst ook naar de BBC, die kritiek kreeg omdat oudere vrouwelijke nieuwslezers te weinig gewaardeerd worden. Mannelijke nieuwslezers die ouder worden, worden een autoriteit. "Vrouwelijke nieuwslezers die ouder worden, worden een probleem", zo omschreef iemand bij de BBC het.

Muziek

Nieuwe U2-cd in juni

Nog voor de zomer en nog voor de band aan het tweede deel van zijn 360°-tournee begint, brengt U2 een nieuwe cd uit. Dat heeft zanger Bono gezegd in een interview met *Rolling Stone*, en het nieuws is ook bevestigd door manager Paul McGuinness. De cd zou *Songs of Ascent* heten, en zowel Brian Eno, Daniel Lanois als Steve Lillywhite (het gebruikelijke producersteam) verlenen er hun medewerking aan. Een deel van het materiaal dateert nog uit de sessies voor *No Line on the Horizon*, maar krappe deadlines zorgden er toen voor dat niet alle songs tijdig werden afgewerkt. De eerste single zou 'Every Breaking Wave' worden, volgens Bono een klassiek U2-nummer.

Stand-upcomedy

Hans Teeuwen is liberaal van het jaar

Stand-upcomedian Hans Teeuwen is in Nederland verkozen tot liberaal van het jaar. De liberale jongerenorganisatie JOVD prijst Teeuwen voor de "inzet die de cabaretier heeft getoond voor het verspreiden van het vrije woord". Teeuwen springt volgens de jonge liberalen voortdurend in de bres voor de vrijheid van meningsuiting. Zo schreef hij het *Manifest voor de vrijheid van meningsuiting*, samen met filmmaker Eddy Terstal en cabaretier Diederik Ebbinghe. Toch vertikt Teeuwen het om de prijs in ontvangst te nemen. Hij heeft de JOVD laten weten dat hij niet geassocieerd wil worden met een politieke kleur en dat hij "zijn liberale neus ophaalt voor alle prijzen waaraan geen geld verbonden is".

Rechtszaak over schilderijen Frida Kahlo

MEXICO-STAD ● In Mexico is een rechtszaak aan de gang waarin de authenticiteit van een aantal 'nieuwe' werken van Frida Kahlo in twijfel wordt getrokken. De omstreden doeken werden in 2004 al ontdekt, maar het proces volgt op de publicatie eind vorig jaar van een boek door de Amerikaanse curator Barbara Levine, waarin meer dan duizend 'nieuwe' werken van Kahlo en haar echtgenoot Diego Rivera aan het licht worden gebracht. Experts hebben de vondsten evenwel als vervalsingen afgedaan.

Zopas zijn er trouwens opnieuw een aantal Kahlodoeken opgedoken waarvan het bestaan nog niet bekend was. De schilderijen die net boven water zijn gekomen, werden gevonden in de koffer van een antiquariaat in Mexico-Stad. Ze zouden door Kahlo destijds aan een bevriende fotograaf zijn geschonken.

Kahlo was relatief onbekend toen ze in 1954 stierf, maar sindsdien is haar populariteit jaar na jaar toegenomen, en nadat er in 2002 een Hollywoodfilm over haar leven werd gedraaid (*Frida*, met Salma Hayek) raakten haar surrealistische zelfportretten ook bij het brede publiek bekend.

De kleurige doeken van Kahlo gaan inmiddels voor recordbedragen van de hand, waardoor er almaar vaker fakeschilderijen opduiken.

Volgens James Oles, een kunstkenner aan de kunstacademie van Massachusetts, heeft het succes van een eerste reeks vervalsingen (die dus blijkbaar belangrijk genoeg waren om in een duur boek als echte werken te worden voorgesteld) ertoe bijgedragen dat vervalsers nog enthousiaster Kahlo's nabootsen.

(BS)

Ophef over heruitgave Joseph Conrad zonder woord 'nigger'

NEW YORK ● In de Verenigde Staten is deining ontstaan over "te politiek correcte censuur" bij de heruitgave van een boek van de beroemde Pools-Engelse schrijver Joseph Conrad (1857-1924). De obscure Nederlandse evangelische uitgeverij WordBridge Publishing publiceert Conrads in 1897 verschenen *The Nigger of the Narcissus* nu onder de titel *The N-word of the Narcissus*. De roman vertelt over de belevenissen van een zwarte West-Indische man op het Britse zeeschip de *Narcissus*, dat met muiterij krijgt te kampen. Telkens als het woord *nigger* ('nikker') in het verhaal voorkomt, heeft de uitgever de term vervangen door *N-word*, omdat hij er zich bij het lezen te veel aan ergerde.

Een aantal Amerikaanse critici zijn niet te spreken over de ingreep, zo meldt de nieuwszender Fox News. Zij zijn van oordeel dat de aangepaste titel minstens even discriminerend is als de beledigende

FOTO: RY

NIGER INNIS (CONGRESS OF RACIAL EQUALITY):

Door een woord te verdoezelen schuif je de geschiedenis niet onder de mat

term 'nigger'. Zo vindt Niger Innis, woordvoerder van het Congress of Racial Equality, een New Yorkse mensenrechten-

organisatie, de heruitgave "bespottelijk": "Ik noem het censuur. Want door het verdoezelen van een woord schuif je niet zomaar de geschiedenis onder de mat. Moet je het woord *nigger* dan ook schrappen uit de boeken van Mark Twain of Alex Haley (*de zwarte auteur van het slavenspos 'Roots', DL*)? Het heeft geen zin om de geschiedenis terug te spoelen."

Innis voegde er nog aan toe dat blanken moeten uitkijken met zulke ingrepen. "Door zo'n paternalistische aanpak behandel je zwarten als kinderen." Toch meent Hilary Shelton van de zwarte mensenrechtenorganisatie NAACP dat de 'gekuiste' versie mogelijk moet zijn. "Je kunt immers ook de originele versie nog kopen."

The Nigger of the Narcissus, dat oorspronkelijk *The Children of the Sea* heette, is een van de vroege werken van Conrad, die vooral beroemd werd met *Heart of Darkness* (1899). (DL)